

Załącznik do Uchwały Nr XVII/158/2019
Rady Gminy Dobrze
z dnia 18 grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA 2020 r.**

I. WSTĘP

Alkohol (etanol, alkohol etylowy) jest najpowszechniej stosowaną w Polsce używką. Uzależnienie od alkoholu pozostaje jednym z najistotniejszych problemów społecznych.

Szacuje się, że w Polsce żyje około 900 tysięcy osób uzależnionych od alkoholu, ale tylko nieco ponad 30% ma możliwość leczenia. We współczesnej medycynie całkowicie zaprzestano używania słowa „alkoholik” na rzecz określenia „osoba uzależniona”. Problem alkoholowy nie dotyczy jedynie osób z rozpoznaniem uzależnienia – istnieje grupa osób pijących szkodliwie lub ryzykownie, która według szacunków to kolejne 2 miliony Polaków. Według definicji proponowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) **picie szkodliwe** oznacza „taki wzorzec spożycia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie są spełnione kryteria uzależnienia od alkoholu”. Natomiast **picie ryzykowne** to „spożywanie nadmiernych ilości (jednorazowo i łącznie w określonym czasie), niepociągające za sobą w tej chwili konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony”.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 stanowi kontynuację działań realizowanych w latach wcześniejszych. Program określa lokalną strategię Gminy w zakresie:

- 1) profilaktyki wśród zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży szkolnej, podnoszenie świadomości szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i innych substancji uzależniających,
- 2) praktycznej realizacji w Gminie Dobre zadań własnych gminy i priorytetów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

II. DIAGNOZA

Gmina Dobre, jest gminą wiejską położoną w powiecie radziejowskim, województwo Kujawsko-Pomorskie. Charakteryzuje się terenem typowo rolniczym o powierzchni 71 km², w skład której wchodzi 22 miejscowości. Liczy 5270 mieszkańców zameldowanych na stałe (stan z dnia 4.11.2019 r.).

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	ALTANA	58
2.	BODZANOWO	123
3.	BODZANOWO DRUGIE	99
4.	BOROWO	51

5.	BRONISŁAW	456
6.	BYCZYNA	214
7.	BYCZYNA-KOLONIA	79
8.	CZOŁPIN	103
9.	DĘBY	585
10.	DOBRE	1737
11.	DOBRE-KOLONIA	129
12.	DOBRE-WIEŚ	174
13.	KŁONOWO	104
14.	KOSZCZAŁY	97
15.	KRZYWOSĄDZ	274
16.	LUDWIKOWO	26
17.	MORAWY	92
18.	NARKOWO	93
19.	PRZYSIEK	373
20.	SMARGLIN	211
21.	SZCZEBLOTOWO	127
22.	UŁOMIE	65
	RAZEM:	5270

Charakter rolniczy Gminy Dobre warunkuje duże zatrudnienie w rolnictwie ale głównie dotyczy to gospodarstw rodzinnych, gdzie znajdują pracę głównie najbliższa rodzina. Jednocześnie na terenie Gminy Dobre działa około 210 średnich lub małych przedsiębiorstw. Większość tych firm to zakłady usługowe lub handlowe. W kilku zakładach produkcyjnych znajduje zatrudnienie niewielka ilość społeczeństwa, dlatego duża ilość osób pracuje poza Gminą Dobre jednocześnie zamieszkując w niej.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrem wynika, że z pomocy finansowej w 2018 i do końca listopada 2019 roku skorzystało bardzo dużo rodzin, ale z powodu alkoholizmu tylko niewielka liczba.

Rok	Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą z powodu alkoholizmu
2016	273	28
2017	188	26
2018	176	23

Problem alkoholowy dotyka zarówno mężczyzn jak i kobiet. Osoby uzależnione bardzo rzadko zdają sobie sprawę z wagi problemu jaki ich dotyka. Często twierdzą, że same są w stanie sobie z tym problemem poradzić. Jednakże osoba uzależniona jest osobą chorą, która wymaga specjalistycznej opieki i terapii. Musi być wspomagana w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi drodze wyjścia z nałogu np. środowisko, w którym zamieszkuje. Jednakże to właśnie najbliższe środowisko tj. rodzina często zgłasza się do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z problemem, którym jest nadużywanie alkoholu w domu przez jednego z jej członków. Do ww. Komisji zgłaszają się również pracownicy socjalni, kuratorzy, funkcjonariusze Policji, współmieszkańcy np. bloku, którzy z powodu różnych przesłanek zawiadamiają Komisję o problemie picia alkoholu i co z nim jest związane niebezpieczeństwie dla pijącego i otoczenia, w którym żyje.

Liczba wniosków złożonych do GKRPA w Dobrem

Rok	Funkcjonariusze KPP Radziejów	Pracownicy socjalni	Członkowie rodzin inne osoby/institucje
2016	7	6	6
2017	1	5	7
2018	4	1	3

Osoby uzależnione i członkowie ich rodzin mogą szukać pomocy w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest motywacja osób uzależnionych do podjęcia leczenia i wskazanie sposobów na przezwycięzenie problemu uzależnienia. GKRPA w Dobrem w uzasadnionych przypadkach kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Radziejowie w celu zastosowania przymusu leczenia odwykowego.

Na terenie Gminy Dobrze mieszczą się trzy Szkoły Podstawowe, Publiczne Przedszkole, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w pełni dostępny dla wszystkich mieszkańców Gminy Dobrze w ramach NFZ i praktyki prywatnej.

W żadnej ze szkół na terenie Gminy Dobrze nie odnotowano przypadków spożycia alkoholu, zażywania lub posiadania narkotyków czy innych środków odurzających na terenie szkoły. W szkołach podejmowane są zagadnienia związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom

od alkoholu i narkotyków w ramach działań profilaktycznych prowadzonych przez szkołę, na zajęciach z wychowawcą, zajęciach wychowania do życia w rodzinie, imprezach szkolnych i środowiskowych, spektaklach i przedstawieniach oraz spotkaniach z rodzicami. Uczniowie Szkół Podstawowych z terenu Gminy Dobre biorą udział w programach: antynikotynowych, prozdrowotnych, antyalkoholowych w ramach indywidualnej profilaktyki prowadzonej przez Szkołę. Ze względu na charakter problemów alkoholowych niezwykle istotna jest działalność profilaktyczna, skierowana do dzieci i młodzieży. Edukacja o rodzaju i charakterze zagrożeń, o konsekwencjach spożywania alkoholu w tak młodym wieku. Pedagodzy dostarczali wiedzę na temat przyczyn i skutków uzależnienia od nikotyny i narkotyków, czy substancji i środków odurzających. W dniu 28.10.2019 r. we wszystkich szkołach podstawowych na terenie Gminy Dobre przeprowadzono ankietę wśród uczniów w klasach 7 i 8 na temat dostępności i spożywania alkoholu. Była to pierwsza ankietą przeprowadzona przez GKRPA. Z pośród wszystkich ankiet 62 były wypełnione prawidłowo. Stosunek dziewcząt do chłopców był 37%-63%. Spośród wszystkich ankietowanych 40% przyznaje, że spożywało alkohol. Głównym przedziałem wiekowym, w którym młodzież miała już kontakt z alkoholem jest to przedział 13-14 lat, bo aż 67% ankietowanych przyznających się do picia alkoholu właśnie w tym wieku przeżywa swoją pierwszą inicjację alkoholową. Większość dzieci oświadcza, że główną okolicznością picia są uroczystości rodzinne (75%), a miejscem własny dom (25%). Młodzież pije zazwyczaj alkohole niskoprocentowe co deklaruje 58% badanych. Świadomość możliwości zdobycia alkoholu uważana jest przez ankietowanych za bardzo trudną lub raczej trudną. W grupie dzieci, które deklarują, że spożywały już alkohol, alkohol zawsze pojawia się w domu np. podczas uroczystości rodzinnych. Natomiast u dzieci, które deklarują, że nie spożywały jeszcze alkoholu, alkohol jest obecny w 30% podczas uroczystości rodzinnych. Dzieci, młodzież szkolna w 62% ankietowanych zdaje sobie sprawę ze szkodliwości alkoholu. Wiąże się to z większą świadomością młodych ludzi, wynikającą z działań profilaktycznych w szkołach oraz ze zwiększeniem odpowiedzialności sprzedawców napojów alkoholowych.

Zmniejsza się przekonanie postrzegania dostępności alkoholu jako łatwego do zdobycia. W związku z występowaniem niekorzystnego zjawiska, jakim jest nadmierne spożywanie alkoholu, w gminie obowiązuje uchwała w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Dobre. Na terenie Gminy znajdują się 20 punkty sprzedaży alkoholu (stan na 29.11.2019 r). W 2018 r. i 2019 r. GKRPA dokonała wyrywkowej kontroli punktów sprzedaży alkoholu. Podczas kontroli stwierdzono przestrzeganie ustaw i zarządzeń dotyczących prowadzenia punktów sprzedaży alkoholu.

Z danych uzyskanych z KPP w Radziejowie wynika, że na terenie miejscowości Gminy Dobre w 2019 r. (dane zebrane do dnia 15.10.2019 r.) funkcjonariusze Policji przeprowadzili 280 interwencji, w tym 27 interwencji domowych. Zatrzymano 9 osób do wytrzeźwienia, w tym nie było żadnego kierującego. Przeprowadzono 18 kontroli w sklepach sprzedających alkohol. KPP nie odnotowała żadnego nieletniego zatrzymanego pod wpływem działania narkotyków. Jednakże zatrzymano 8 osób, które posiadały narkotyki wobec których prowadzono sprawy karne.

III. CELE PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy poprzez eliminowanie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych, szeroko rozumianej profilaktyki:

1) ograniczanie szkód zdrowotnych i szkód w życiu rodzinnym i społecznym, wynikających z nadużywania alkoholu i innych używek,

2) ograniczenie dostępności do alkoholu i wyrobów tytoniowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

3) ograniczenie zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez młodzież,

4) wspieranie i organizowanie ciekawych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,

5) edukacja publiczna o konsekwencjach nadużywania substancji uzależniających, promocja zdrowego stylu życia,

6) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń zajmujących się problematyką uzależnień.

7) wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych we współpracy z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

8) organizowanie kampanii społecznych adresowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodziców nt. zagrożeń wynikających z picia alkoholu, palenia tytoniu, używania środków odurzających i substancji psychotropowych w tym NSP (nowych substancji psychoaktywnych – tzw. „dopalaczy”) jak również pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia;

9) realizację programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym programów w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;

10) wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach;

11) wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów;

IV. ADRESACI PROGRAMU

Ze względu na specyfikę i szeroki zasięg problemu alkoholowego adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Dobrze, a w szczególności następujące grupy osób:

1) osoby uzależnione od alkoholu oraz osoby pijące ryzykownie i szkodliwie,

- 2) dzieci i młodzież szkolna, rodzice i opiekunowie, pedagodzy,
- 3) rodziny oraz najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym.

V. ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY DOBRE

Realizatorem Programu jest Wójt Gminy Dobre za pośrednictwem Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W realizacji Programu uczestniczą: 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

- 2) Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 4) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 5) Komenda Powiatowa Policji w Radziejowie,
- 6) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dobrem,
- 7) Placówki oświatowe i Instytucje Kultury.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1) Przewodniczącemu i Wiceprzewodniczącemu oraz członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwanej dalej „Komisją” za wykonywaną pracę przysługuje wynagrodzenie w wysokości 230,00 zł brutto. Wynagrodzenie to przysługuje za każde posiedzenie Komisji, jeżeli członek Komisji uczestniczył w całym posiedzeniu, to znaczy od jego otwarcia aż do czasu zamknięcia.

Podstawą stwierdzenia obecności na posiedzeniu Komisji stanowi podpis członka Komisji złożony na liście w trakcie posiedzenia.

2) Wynagrodzenie, o którym mowa wyżej przysługuje również za udział w kontroli, co najmniej czterech punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przeprowadzonej w jednym dniu. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia lub podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję kontroli.

Przewodniczący Rady

Tomasz Kuźba